

Jag minns....

Varför jag släktforskar.

Det har nog flera orsaker. Jag har alltid haft stort intresse för historia i allmänhet, tack vare påverkan av mina föräldrar och mycket kunniga och inspirerande historielärare både i folkskolan och senare på folkhögskolan.

 av Anna Andersson

När man som jag, har flyttat från sin hembygd - och land, känner man sig avklippt från sina rötter. Därvid uppstod nog mitt behov av att taga reda på så mycket som möjligt om, hur det hade varit där jag kom ifrån.

Vid genomgång av min fars efterlämnade papper hittade jag en del minnesanteckningar och en del släktforskning, som min farfar (död 1919) hade gjort och det "ropade" på att kompletteras.

Just då startade Alingsås Släktforskareförening, och där kom jag med från första början. Där har jag fått stöd och inspiration, inte minst av Tor Cullbergs kurser i släktforskning och läsning av gamla handstilar. Så nu håller jag på med både min nya svenska släkt, och min egen danska, men i Danmark är det svårare, dels finns det inte så många kyrkoarkivalier som här, där finns bl.a. inga husförhörslängder, och inget är mikrofilm, så man är hänvisad till landsarkiven.

Om min uppväxt i Sönderjylland i södra Danmark.

Det var på en medelstor bondgård i en liten by, Köbenhoved, belägen ungefär mitt mellan Ribe och Kolding, som jag växte upp, och det var i en utpräglad jordbruksbygd. Eftersom jag inga syskon hade, var jag särskilt i förskoleåldern mest hänvisad till de vuxna på gården.

Mina föräldrar var relativt gamla, 55 resp. 38 år när jag föddes, och min far var ganska auktoritär, han tålde inga motsägelser. Det gav en viss distans, som tyvärr alltid bestod. Under åren uppmjukades det kanske något, men det fanns i alla fall i bakgrunden.

Jag började skolan våren 1931, när jag var sex år. Jag var mycket otålig efter att kunna läsa själv och hade förväntningar om, att det skulle gå på nå-

gon dag, men så snabbt gick det ju inte. Vi var fyra flickor och tre pojkar som började samtidigt, och jag kände endast en grannflicka, som var ett år äldre än jag. Skolformen var B-skola och det totala antalet elever låg omkring 65 barn, fördelat på tre klasser.

Skolan i Köbenhoved låg mitt i byn. Det var en låg, långsmal byggnad med årtalet 1801 inmurat på gaveln, och några större ändringar hade nog inte vidtagits sedan dess. Fast i början hade den haft halmtak, men numera var det plåttak. I den ena halvan var det två klassrum och i den andra halvan var det en lärarebostad om två rum och kök, samt tvättstuga och vedbod. I alla rummen fanns det en kakelugn, som eldades med koks och ved.

Vid skolan var en manlig lärare anställd, som fungerade som skolledare, samt en yngre lärarinna. Årskurs ett och två gick tillsammans i 1:a klassen måndag-fredag från kl. 13.00 till 16.00. Årskurs tre och fyra utgjorde 2:dra

Anna Andersson

klassen och gick måndag-fredag från kl.8.00 till 11.30, och från 13.00 till 15.00 med någon variation, samt lördag förmiddag. Årskurs fem, sex och sju utgjorde 3:de klassen, hade ungefär samma tider som 2:dra klassen.

Eftersom många av barnen behövdes hemma i jordbruket sommartid, så gjordes fler timmar på vintern. På den långa middagsrasten på en och en halv timme skulle alla, som hade mindre än två kilometer hem, och det var drygt hälften, - åka eller gå hem och äta middag, - i alla väder. Någon skolbespisning förekom inte. Denna skolform fungerade väl, och kunskapsnivån

var ganska god.

Under mina första skolår fram till 1936, förestods skolan av den duktige och energiska Peter Boesen, han var mycket liten till växten, men en mycket dominerande personlighet.

Varje skoldag inleddes med en kort morgonandakt, vi sjöng två psalmer, och läraren bad en kort bön. Tyngdpunkten i undervisningen låg på danska, skriftligt och muntligt och räkning samt Danmarks historia, biblisk historia, senare s.k. religion med läsning i Luthers katekes och utantilläring av psalmvers.

På schemat stod även teckning, lite fysik, kemi, botanik, gymnastik eller bollspel. Från årskurs tre hade vi också slöjd, textil för flickor och träslöjd för pojkar. Vidare hade vi allsång, som läraren ackompanjerade på fiol. Det var mest fosterländska sånger vi skulle lära oss.

Denna landsdel med övervägande dansk befolkning hade tillhört Tyskland fram till 1920, så alla våra föräldrar hade ju endast gått i tysk skola, och de var nu mycket angelägna, att deras barn skulle bli väl förtrogna med det danska språket och dansk kultur.

På sommaren anordnades varje år en skolresa. Den skulle helst gå till kusten, så vi fick bada i saltvatten. Oftast var målet någon plats vid Lilla Bält. Deltagare var i regel de fyra äldsta årsklasserna, och det kunde bli ca 30-35 barn plus ett antal mödrar. Det var mycket arrangerande inför en sådan resa. Det skulle ordnas hästskjuts till järnvägsstationen i Vejen, dit var det 10 km. Föräldrar och grannar till skolan fick ställa upp med det, och vagnarna var ofta vanliga arbetsvagnar med lösa brädor lagda på tvären, men det gick alltid bra. I regel var det en karavan på 5-6-åkdon

Även tågresan var spännande, knappast någon av oss hade åkt tåg en längre sträcka. Vi klarade oss naturligtvis på egen matsäck, samt glass och "sodavand" (sockerdricka) hela dagen, även om den blev lång.

Av olika orsaker kom jag inte att fortsätta till realskolan efter 4-de eller 5-te året. Så jag gick kvar mina sju år i Köbenhoved. Sommaren 1939 var jag fyra månader på ungdomsskola. Det var internat och en sorts fortsättnings-skola.

Av politiska orsaker föll valet på Nordborg Slotts Efterskole på Als. Inte av partipolitiska, men det var motsätt-

Fortsättning nästa sida

